

Een passende setting voor een architecturaal pronkstuk

De buitenmetamorfose

Tot de XVIIIde eeuw waren rond de twee renaissance gebouwen een middeleeuws gebouw en overblijfselen van een kerker behouden gebleven. Een portiershuisje sloot dit binnenplein af. Het kasteel met de ommuurde tuin besloegen het hele eiland in het midden van de Indre. Aan de dorpskant bevond zich een erf omgeven door boerengebouwen, dat aan het eind van de XVIIde eeuw werden vervangen door twee symmetrische bijgebouwen met daarvoor een halfrond plein en een lange laan met bomen.

Het Engelse park*

Vanaf 1825 laten de markiezen het grasland droogmalen om een Engels park* aan te leggen; de concentrische lanen maken het mogelijk het kasteel aan alle kanten te bewonderen. De talrijke rivierarmen van de Indre, waarvan de oevers met bomen begroeid zijn, geven het park een natuurlijke uitstraling. Er worden bomen uit verre streken geplant: ceders uit het Atlasgebergte, sequoia's en kale cipressen uit Amerika en ginkgo's uit Azië.

Creatie van de spiegel

Het bolwerk van kannonen* uit de XVde eeuw dat een terras aan de voet van het kasteel vormde, werd tijdens de restauratie in de jaren 1950 verwijderd zodat de rivier, geremd door drempels, een spiegel voor de architectuur vormt.

Woordenlijst

Bolwerk van kannonen: terras aan de voet van het kasteel waar artilleriegeschut geplaatst werd.
Engels park: landschappelijke tuinaanleg dat een pittoresk natuurlijk park suggereert.
Hoog-renaissance: eerste periode van de renaissance in Frankrijk, van het eind van de XVde eeuw tot de jaren 1520.
Kandelaber: motief van klimmend gebladerte en objecten lang een verticale (kandelaarvormige) as.
Pilaster: platte verticale versiering met het aspect en de functie van een zuil.
Putto, meervoud putti: afbeeldingen die zowel kinderen, engelen als cupido's kunnen voorstellen.

Praktische informatie

Gemiddelde duur bezoek: 1 uur 30 minuten
 Bezoek met gids in het Frans.
 Audiogidsen in het Frans, Engels, Duits, Italiaans en Spaans.
 Aangepast bezoek voor mindervaliden.

Het Centre des monuments nationaux geeft een collectie gidsen uit over de Franse monumenten, die in diverse talen vertaald zijn. De Éditions du patrimoine worden in de boekhandel verkocht.

Centre des monuments nationaux
 Château d'Azay-le-Rideau
 37190 Azay-le-Rideau
 tél. 02 47 45 42 04
 fax 02 47 45 26 61

www.monuments-nationaux.fr

Kasteel Azay-le-Rideau

Een juweeltje van renaissance architectuur

Een succesverhaal

In 1510 koopt Gilles Berthelot het kasteel en de heerlijkheid van Azay. Hij begint de reconstructie van een prachtig verblijf in Italiaanse stijl. Deze weelde is een afspiegeling van zijn status als notaris en secretaris van de koning. Na zijn huwelijk met Philippe Lesbahy, vervolgt deze handige financier, geholpen door Semblançay, Opperintendant van Financiën van het koninkrijk die familie van hem is, zijn florissante carrière onder de heerschappij van François I. Als Semblançay van verduistering beschuldigd en daarna geëxecuteerd wordt, slaat Berthelot op de vlucht. François I legt beslag op het kasteel en doet het in 1537 cadeau aan zijn wapenbroeder Antoine Raffin.

Nieuwe renaissance

Het kasteel rond 1820, litbografie van Langlumé

De nakomelingen van Antoine Raffin wonen tot de XVIIIde eeuw in het kasteel. In 1791 koopt markies Charles de Biencourt het domein. Deze aristocraat en zijn nakomelingen herstellen het kasteel in de glorieuze staat van weleer en leggen het grote romantische park aan. De geruïneerde laatste markies moet het domein aan het eind van de XIXde eeuw verkopen. De staat koopt in 1905 het kasteel en een deel van het park.

De gevels op het voorplein

De gevels zijn typisch voor de Hoog-renaissance* vanwege de regelmatige afstand tussen de boven elkaar liggende ramen. De openingen worden op elk niveau omgeven door pilasters* die horizontale lijsten kruisen en samen een decoratief ruitpatroon vormen.

De hoge dakvensters zorgen voor een verticaal lijnenspel dat versterkt wordt door het decor van de grote trap.

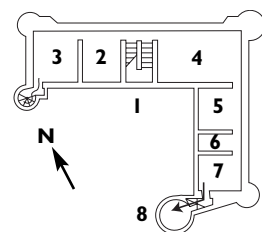
Aan de waterzijde bevinden zich overstekende hoektorentjes.

I De grote trap

De grote trap die de hoofdingang van het kasteel vormt, bevond zich oorspronkelijk in de hoek van de gevel. De trap bestaat uit drie boven elkaar liggende loggia's bekroond met een geveldriehoek waardoor een verticaal effect ontstaat. De gevel is weelderig gedecoreerd met zowel traditionele gotische motieven – kleine geometrische vormen, nisgewelven – als renaissance ornamenten: sierranden met rankenversiering, *putti**, kandelabers* en pilasters* met ruitpatroon.

Het is een van eerste trappen met een rechte leuning in Frankrijk, die zich in het midden van de verblijven bevindt en niet, zoals gewoonlijk in de middeleeuwen, in een zijtoren.

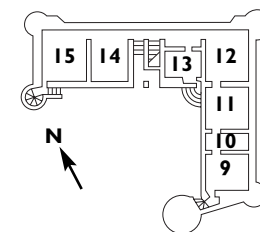
De trappdelen tussen twee trapportalen hebben caissonplafonds gedecoreerd met portretmedaillons.

Eerste verdieping

De adellijke vertrekken

- 2 De antichambre** van de woonvertrekken ligt aan de linkerkant.
- 3 De grote slaapkamer** waar de koning verbleef, ligt in het verlengde hiervan. Lodewijk XIII verbleef hier tijdens zijn bezoek aan de heer van Azay in 1619.
- 4 De grote zaal**, aan de overkant van de overloop, werd vroeger gebruikt voor feesten en partijen. De omvang wordt geaccentueerd door een elegante kroonlijst. De zuilen en pilasters* van de imposante schoorsteenmantel getuigen van het vakmanschap van de beeldhouwers uit de renaissance. De salamander en de wapenspreuk op de mantel werden midden XXste eeuw net als de sierrand met bladeren onder de kroonlijst, als trompe-l'œil geschilderd, waardoor een beeld ontstaat van het bedoelde eindresultaat.
- 5 De volgende zaal** is minder groot en is het eerste van de woonvertrekken die zich tussen het plein en de tuin bevinden.
- 6 Het smalle kabinet** was wellicht in de XVIde eeuw bestemd voor een kapel.
- 7 De kamer van de kasteelheer**: de indeling doet vermoeden dat Gilles Berthelot deze kamer als slaapvertrek had gekozen. De aan de onderkant opengewerkte ramen die uitkijken op het binnenplein, de tuin en de rivier zijn, net als in de grote zaal, gerestaureerd naar het voorbeeld van de weinige overblijfselen uit de renaissance.
- 8 De draaitrap** is de privétoegang tot het slaapvertrek van Gilles Berthelot.

Begane grond

De begane grond

De markiezen van Biencourt hebben de begane grond ingericht voor de ontvangst van gasten.

- 9 De bibliotheek** heeft een open haard en muurdecoratie van lambrisering en beschilderd doek.
- 10 De oude doorgang** tussen het plein en de tuin is verhoogd en met booggewelven afgesloten om een aangename kleine ruimte te creëren.
- 11 De eetzaal** herbergt het tafelservies met het wapen van het geslacht de Biencourt.
- 12 De keuken** met de verhoogde vloer, de schouw en de gootsteen uit de renaissance, heeft een kruisbooggewelf en een put voor gezamenlijk gebruik met de aangrenzende ruimte.
- 13 De provisiekamer** diende in de XVIde eeuw als opslagruimte en voor het serveren van maaltijden.
- 14 De biljartzaal** is versierd met wandtapijten met jachttafereelen van Beauvais uit de XVIIIde eeuw.
- 15 De salon van Biencourt** ademt dankzij een omvangrijke collectie schilderijen, historische portretten en foto's van de markiezen en hun echtgenotes, de huislijke sfeer van de XIXde eeuw.

* Uitleg op de achterzijde van dit document.